

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:653

av Åsa Westlund (S)

Giftfri förskola och skola

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om giftfri skola och förskola och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Barn och unga är särskilt känsliga för farliga kemikalier. De är också mer utsatta eftersom små barn äter mer i förhållande till sin vikt och rör sig närmare golvet där de lättare andas in damm med farliga partiklar, samt oftare stoppar saker i munnen. Därför är det bra att barnperspektivet är tydligt i svensk kemikaliepolitik. Men det finns många saker som måste förbättras om barn ska slippa hälsorisker på grund av farliga kemikalier i vår vardag; många av dem kommer till uttryck i Handlingsplan för en giftfri vardag 2015–2020. Skydda barnen bättre.

Ett tydligt förbättringsområde är den miljö där barn vistas många av dygnets vakna timmar: nämligen förskole- och skolmiljön. Det visar inte minst Naturskyddsföreningens kartläggning Giftfria barn leka bäst, där det framkommer att förskolornas kunskaper om gifter i vardagsmiljön är bristfälliga. Samtidigt visar rapporten att det relativt enkelt går att förbättra situationen.

Utgångspunkten för många föräldrar och för förskolepersonal är att alla de produkter som finns på marknaden är säkra att använda också på andra sätt än de är avsedda för. Exempel på att barn leker med gammal elektronik, gammalt byggmaterial, gamla bildäck etc. är till exempel vanligt förekommande, även på förskolor. Dessa produkter omfattas till exempel inte av samma kemikaliekrav som t ex leksaker för barn under tre år och innehåller ofta flera skadliga ämnen.

De material som används i själva byggnaderna, lokalerna, är också betydelsefulla för vilka kemikalier och andra ämnen som barn utsätts för.

Det finns idag heller ingen strategi för att sprida kunskap om hur barns hälsa ska eller kan skyddas vid nybyggnationer och renoveringar av lokaler som används till förskole- och skolverksamhet. Detta samtidigt som KemI i Kemikalier i barns vardag rekommenderar att små barn inte sover i nyrenoverade rum förrän flera veckor efter

renoveringen. Likaså saknas systematisk kunskapsspridning om betydelsen av vädring och städning för att få bort farliga ämnen i verksamheterna.

EU:s kemikalielagstiftning måste skärpas för att bättre skydda vår hälsa, och särskilt för att kunna ge våra minsta ett fullgott skydd. Detta arbete kommer dock att ta lång tid och under tiden är det viktigt att den information som finns om farliga kemikalier kommer alla skolor och förskolor till del. Arbetet med att höja kunskapsnivån hos offentliga upphandlare och såväl offentliga som andra aktörer som ansvarar för inköp av leksaker, material och mat, lokalvård och lokaler för skol- och förskoleverksamheten är därför viktigt. Det är också viktigt att skolor och förskolor uppmuntras och stimuleras att hela tiden arbeta med dessa frågor. Det är också via förskolor och skolor som fler föräldrar kan få ökad kunskap och medvetenhet om dessa frågor.

Som stöd för dem som redan insett problematiken är förstås Upphandlingsmyndighetens kravpaket för giftfri förskola ett viktigt steg framåt. Likaså har Kemikalieinspektionen och frivilligorganisationer som Naturskyddsföreningen bra informationsmaterial om dessa frågor. Men dessa kunskaper måste på ett systematiskt sätt spridas till alla förskole- och skolverksamheterna i vårt land, så att alla barn kan få en giftfri vardag.

Tyvärr finns det fortfarande många förskolor runt om i landet som inte ens börjat ett systematiskt arbete runt dessa frågor.

Vad som ovan anförs om arbetet för en giftfri skola och förskola bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Åsa Westlund (S)